

Přírodní rezervace Kobylí hlava¹

Přírodní rezervace Kobylí hlava, luční část zbavená náletů dřevin (4. 6. 2004)

Základní údaje: Přírodní rezervace Kobylí hlava představuje ojedinělý zbytek původních kavylových luk a teplomilné doubravy. Nachází se v Hlucké pahorkatině asi 300 m jihovýchodně od kóty Kobylí hlava (358 m n. m.) v nadmořské výšce 295 až 335 m. Katastrální území Hluk. Vyhlášeno Nařízením Okresního úřadu v Uherském Hradišti č. 3/1998 ze dne 22. 4. 1998 jako přírodní památka Kobylí hlava o celkové výměře 1,6326 ha (ochranné pásmo 5,72 ha), přehlášeno na přírodní rezervaci Nařízením Okresního úřadu v Uherském Hradišti č. 15/2002 ze dne 2. 9. 2002 o výměře 3,3858 ha, nově vyhlášeno Nařízením Zlínského kraje č. 19/2013 ze dne 16. 12. 2013. Evidenční kód [ÚSOP](#): 1939. Kategorie IUCN: řízená rezervace. Celková výměra: 3,4934 ha, výměra ochranného pásma 5,6821 ha. [Mapy.cz](#).

Předmět ochrany: širokolisté suché trávníky s význačným výskytem vstavačovitých a s jalovcem obecným (*Juniperus communis*), včetně teplomilné doubravy, se zbytky kavylových stepí; hadinec nachový (*Echium maculatum*) - evropsky významný druh a jeho biotop.

Geologie, půdní poměry: Geologickým podkladem chráněného území jsou paleogenní horniny hluckého vývoje dílčí bělokarpatské jednotky magurského flyše. Jde o svrchnokřídové antoníněcké souvrství se střídáním vápenců, slínovců a vápnitých jílovců a o nivnické souvrství s převahou vápnitých jílovců. Tyto horniny jsou místy překryty návějemi spraší, popř. sprašových hlín. Půdním typem je kambizem vyluhovaná pelická.

¹ https://nature.hyperlink.cz/uh/Kobyli_hlava.htm

Hlaváček jarní v PR Kobyli hlava (29. 3. 2003)

Flóra a vegetace: Přes malou rozlohu území se zde zachovalo bohaté společenstvo původních kavylových stepí a travinobylinných společenstev svazu *Cirsio-Brachypodium pinnati* s řadou chráněných a ohrožených druhů rostlin, k nimž patří např. koniklec velkokvětý (*Pulsatilla grandiflora*), hlaváček jarní (*Adonis vernalis*), kavyl tenkolistý (*Stipa tirsia*), kosatec různobarvý (*Iris variegata*), hořec křížatý (*Gentiana cruciata*), vstavač nachový (*Orchis purpurea*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), lilie zlatohlávek (*Lilium martagon*), bělozářka větevnatá (*Anthericum ramosum*), kozinec dánský (*Astragalus danicus*), vítod větší (*Polygala major*), ostrice nízká (*Carex humilis*), ostrice horská (*Carex montana*), ostrice Micheliova (*Carex michelii*), kostřava žlábkatá (*Festuca rupicola*), pcháč panonský (*Cirsium pannonicum*), škarda ukousnutá (*Crepis praemorsa*), štírovník Borbásův (*Lotus borbasii*), vousatka prstnatá (*Bothriochloa ischaemum*) aj

Kosatec různobarvý (4. 6. 2004)

Hadinec červený (4. 6. 2004)

Nachází se zde menší populace hadince červeného (*Echium maculatum*) na severním okraji areálu výskytu, hojnější je v nedaleké přírodní památce Miliovy louky, již v okrese Hodonín. V lesním porostu je rozšířena okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), kruštík širolistý (*Epipactis helleborine*), kruštík růžkatý (*Epipactis muelleri*) a velmi vzácně kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*). Na mezi při horní hranici (mimo území rezervace) byl objeven dnes již velmi vzácný plevel koukol polní (*Agrostemma githago*).

Dnes již vzácný plevel koukol polní roste v těsné blízkosti PR Kobylí hlava (4. 6. 2004)

Fauna: Dosud byl proveden zoologický průzkum zaměřený především na bezobratlé. Byl zde zaznamenán výskyt teplomilných druhů hmyzu, např. cikády chlumní (*Cicadetta montana*), křížáka pruhovaného (*Argiope bruennichi*), z motýlů vřetenušky čičorkové (*Zygaena ephialtes*), vřetenušky třeslicové (*Zygaena brizae*), ostruháčka jilmového (*Satyrrium w-album*) a dalších.

Lesnictví: Část rezervace tvoří teplomilná doubrava s dubem zimním (*Quercus petraea*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) a lípou srdčitou (*Tilia cordata*).

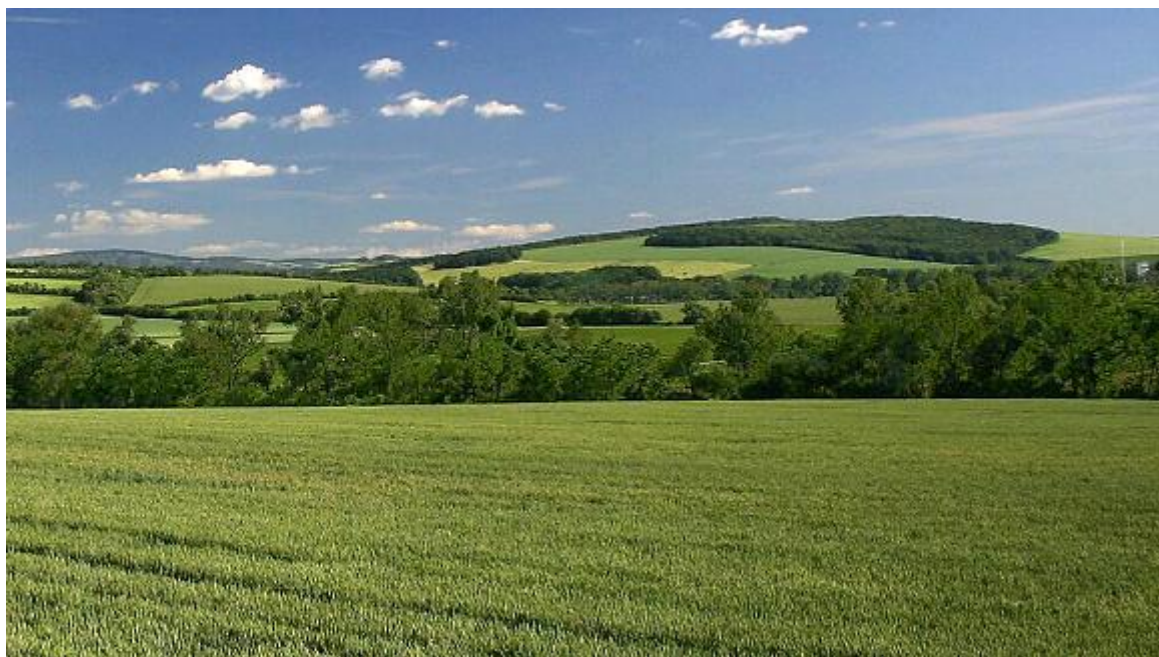

PR Kobylí hlava, zbytky kavylových luk s kavylem tenkolistým (*Stipa tirsia*)
uprostřed teplomilné doubravy (4. 6. 2004)

Historie: Vznik bělokarpatských stepí sahá do období boreálu asi před 10 000 lety. Již od neolitu byly tyto stepi udržovány pastvou a posléze kosením na celé ploše masívu Kobylí hlavy a nedaleké Jasenové. Tyto byly postupně rozorávány nebo zalesňovány. Vlastní území bylo v sedmdesátých letech zalesněno dubem a borovicí. Porost borovice byl naštěstí aktivními ochránci přírody postupně odstraněn, porosty dubu se stabilizovaly do podoby teplomilné doubravy. Luční část pak byla v letech 1998 až 1999 zbavena náletu dřevin a bylo na ní obnoveno kosení.

Management, ohrožení: Louky jsou jednou ročně koseny. Lesní porost bude třeba postupně více prosvětlit a zbavit borovice lesní. V území realizuje ZO ČSOP SCILLA Vlčnov záchranný program vybraných ohrožených druhů stepních rostlin. Jde o ojedinělý příklad rekonstrukce původních bělokarpatských stepí v Hlucké pahorkatině.

Natura 2000: Přírodní rezervace Kobylí hlava je součástí Evropsky významné lokality Kobylí hlava (CZ0722201) o celkové rozloze 3,7207 ha.

Přírodní rezervace Kobyly hlava (18. 6. 2005)

Všechny fotografie Copyright © Zdeněk Podešva 2001-2020

Literatura:

Buček, A., Lacina, J. & Laštůvka, Z. [eds] (2006): Panonské stepní trávníky na Moravě. Veronica XX., 17. zvláštní vydání, 60 s. ISSN 1213-0699.

Dvořáková, J. (2009): Společenstva rostlin a plžů lučních stanovišť: analýza vzájemných vztahů a vlivu vybraných faktorů prostředí. Diplomová práce, Masarykova univerzita Brno, Přírodovědecká fakulta, Ústav botaniky a zoologie. Vedoucí diplomové práce: RNDr. Michal Horsák, Ph.D. Brno, 2009, 77 s. plus přílohy.

Hrabec, J. (2011): Příroda a krajina. In: Břečka, Jan et al. Hluk: dějiny města. Vyd. 1. Hluk: Město Hluk, 2011. 735 s. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z <<http://kronikahluk.cz/data/uploads/dejiny/priroda-a-krajina.pdf>>.

Jatiová, M., Šmiták, J. (1996): Rozšíření a ochrana orchidejí na Moravě a ve Slezsku. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, středisko Brno.

Jongepierová, I. et Jongepier, J. W. (2009): Návrhy chráněných území Stanislava Staňka II. Vyhlášené lokality, zachovalé lokality nebo zaniklé lokality se zachovaným okolím. #Příroda, Praha, 28: 203–224.

Hrabec, J., Šnajdara, P., Zábranská, D. (2000): Potvrzení výskytu hadince nachového - *Echium russicum* J.F. Gmelin v Hlucké pahorkatině. In: Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti 5: 80-81.

Hubáček, J. (1998): „Proč Hlucká pahorkatina nebyla přiřazena k Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty“, Poznáváme přírodu na Uherskohradištsku a chráníme ji, s. 41-43, 1998, Okresní pedagogické středisko, Uh. Hradiště.

Kopeček, F. (2005): Závěrečná zpráva z inventarizace Lepidopter v MZCHÚ Kobyly hlava za rok 2005. - Ms., depon. in KrÚ Zlínského kraje.

Lacina, D. (2010): Podklady pro plány péče v EVL Zlínského kraje, část 9 – Biotopové lokality – kontinentální biogeografická oblast – Hlucko a Uherskobrodsko, EVL Kobyly hlava CZ0722201.

Letovská, V. (2016): Zánik Miliových luk. Středoškolská odborná činnost, obor SOČ: 4 Biologie. Purkyňovo gymnázium, Strážnice.

Mackovčín P., Jatiová M. a kol (2002): Zlínsko. In: Mackovčín P. a Sedláček M. (eds.): Chráněná území ČR, svazek II., AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha.

Rebrošová, K. (2007): Zhodnocení současného stavu a péče o lesní rezervace Uherskohradištska. - Diplomová práce, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie.

Richtárová, M. & Šnajdara, P. (2008): Program aktivní péče o ohrožené druhy rostlin Zlínského kraje - *Echium russicum*. Ms., depon. in: Krajský úřad Zlínského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství.

Skácelová, I. (2001): Ekobiologie hadince červeného (*Echium russicum*) a jeho rozšíření v ČR. Bakalářská práce. Univerzita Palackého Olomouc, Přírodovědecká fakulta, Katedra ekologie a životního prostředí.

Sladký, J. (2019): Za zmizelou bílou stepí. – Malovaný kraj, 55, 6.

Šnajdara, P., Hrabec, J. a kol. (2002): Chráněná území Uherskohradištska a Uhersko- brodska. 3. upravené a rozšířené vydání.

Tyllichová, K. (2016): Přírodní poměry a flóra území severovýchodně od Blatničky. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno, Pedagogická fakulta, Katedra biologie. Vedoucí práce Libuše Vodová.